

FUNDACJA
nowoczesna
Polska

CENTRUM
CYFROWE
projekt: **polska**®

I. Wstęp

Fundacja Panoptykon, Fundacja Nowoczesna Polska, Centrum Cyfrowe: Projekt Polska i Internet Society Poland stoją na stanowisku, że transparentne i otwarte na wszystkich interesariuszy zarządzanie technologicznymi aspektami komunikacji międzyludzkiej jest jednym z kluczowych warunków dla zapewnienia praw człowieka i obywatela, w szczególności wolności słowa, swobody ekspresji, dostępu do wiedzy i partycypacji w życiu społecznym.

W przeciwieństwie do innych kanałów komunikacji, Internet stał się medium umożliwiającym niespotykaną wcześniej możliwość przekazywania informacji zarówno prywatnej, jak i skierowanej do masowego odbioru. Jego neutralność technologiczna i brak finansowych barier wejścia umożliwił rozwój nowoczesnych serwisów sieciowych, a utrudniony wpływ rządów na treści w sieci spowodował niespotykane wcześniej przemiany demokratyczne i rozwój społeczeństwa obywatelskiego w regionach rządzonych sposób autorytarny.

Bez wolnego, neutralnego i niekontrolowanego przez rządy przepływu informacji nie byłoby arabskiej wiosny czy postępujących procesów demokratyzacji we współczesnej Rosji, zupełnie inaczej wyglądałaby światowa gospodarka i nasze życie codzienne.

Jeśli zostałyby przyjęte, proponowane przez ITU zmiany ITR miałyby ogromny negatywny wpływ na kształt i zasady funkcjonowania internetu, częściowo pozbawiając go cech stojących za dzisiejszym sukcesem ogólnoświatowej sieci, ograniczając i poddając kontroli jej użytkowników. Zwracając uwagę na niedemokratyczny sposób opracowywania opiniowanego przez nas projektu, wyrażamy jednocześnie nadzieję, że w przyszłości wszystkie prace związane z regulacją sieci będą brały pod uwagę zasady otwartego dialogu i wspólnego dochodzenia do konsensusu, które zostały wypracowane przez twórców internetu (bazującego na przyjmowanych w otwarty sposób dokumentach RFC), a równocześnie - przez twórców sukcesu politycznego projektu zjednoczenia Europy.

1. Otwartość sieci

Internet to nic innego jak komputery i inne urządzenia, które komunikują się pomiędzy sobą za pośrednictwem łączy kablowych bądź radiowych. Myśląc o internecie musimy pamiętać, że wszelkie zmiany których efektem będzie ograniczenie możliwości nawiązania połączenia pomiędzy dwoma urządzeniami, będą miały negatywny wpływ na dalszy rozwój tego medium. Jest to tym bardziej istotne, że ze względu na daleko posunięty proces komercjalizacji zarówno usług internetowych, jak i infrastruktury internetowej, kwestie zarządzania internetem rozpatruje się obecnie przede wszystkim w kategoriach ekonomicznych, ignorując problematykę swobody komunikacji pomiędzy obywatelami oraz kwestię kontroli obywateli nad ich środowiskiem komunikacyjnym.

Niezmiernie ważne jest pamiętanie, że nie cały internet ma charakter komercyjny i że sieć nie polega wyłącznie na świadczeniu pewnych usług: czy to dostępu do infrastruktury telekomunikacyjnej, czy to dostarczania, przechowywania i przetwarzania danych. Obywatele mają prawo tworzyć swoją własną infrastrukturę telekomunikacyjną - tak jak to robili w czasach przed sieciowym boomem - i komunikować się z innymi za pośrednictwem mediów elektronicznych w wybrany przez siebie sposób. Choć dziś niewielu obywateli korzysta z możliwości samodzielnej budowy infrastruktury, a technologie do budowania oddolnych sieci nie są ciągle jeszcze popularnymi rozwiązaniami, to ochrona tej możliwości jako należnego obywatelom prawa powinna być priorytetowym zadaniem w sferze zarządzania sieciami telekomunikacyjnymi. Scentralizowane instytucje - takie jak np. dostawców internetu na masową skalę, dostawców masowych usług internetowych, organizacje zarządzające przestrzeniami nazw, sieciami szkieletowymi i innymi elementami krytycznej infrastruktury internetowej - łatwo jest poddać kontroli i wymusić ograniczenie swobody komunikacji, co siłą rzeczy jest zagrożeniem dla swobód praw podstawowych. Dlatego konieczne jest tworzenie i utrzymanie warunków rozwoju takich form komunikacji międzyludzkiej, które będą miały charakter zdecentralizowany i odporny na próby poddania nadzorowi.

FUNDACJA
nowoczesna
Polska

CENTRUM
CYFROWE

projekt: **polska**®

Internet
Society
Poland

2. Neutralność internetu

Podstawowym zadaniem regulacyjnym w sferze infrastruktury jest zagwarantowanie neutralności sieci. Oddzielenie warstwy infrastrukturalnej od usług opartych na istnieniu infrastruktury jest fundamentem działania internetu od początku jego istnienia. Dostawców internetu i operatorów łączy nie powinny w żaden sposób interesować dane użytkowników przesyłanych tymi łączy. Niezależnie od rodzaju przesyłanych informacji, ich transmisja wygląda w ten sam sposób - dlatego nieuzasadnione jest wprowadzanie dodatkowych ograniczeń przez dostawców infrastruktury, którzy i tak pobierają od swoich klientów opłaty zróżnicowane w zależności od udostępnionej maksymalnej przepustowości łączy.

Wszelkie propozycje wprowadzenia mechanizmów priorytetyzacji ruchu internetowego czy opłat za przesyłanie danych od dostawców usług świadczonych w internecie odczytujemy jako pragnienie uzyskania kontroli nad danymi obywateli w celu jej monetyzacji. Uważamy to za ogromne zagrożenie dla prywatności i tajemnicy korespondencji, a także do prawnego zezwolenia na faworyzowanie jednych dostawców usług kosztem innych.

3. Bezpieczeństwo komunikacji

W sferze bezpieczeństwa komunikacji trzeba wziąć pod uwagę fakt, że narzędzia służące zarządzaniu i cel tego zarządzania to dwie różne kwestie, i należy traktować je rozłącznie. W przeszłości wielokrotnie używano szczytnych celów (walka z pedofilią, walka z mową nienawiści, walka z hazardem itp.) do wdrażania rozwiązań rażąco naruszających prawa obywatelskie. Z tego powodu zadanie np. ochrony bezpieczeństwa dzieci powinno być regulowane przez inne instytucje i odpowiednie prawodawstwo. Kwestie związane z bezpieczeństwem infrastruktury internetowej są problemem w sposób satysfakcjonujący rozwiązywane w oparciu o dziś istniejące ciała nadzorcze i układy bilateralne. Dlatego uważamy, że błędem jest przekazywanie tych kompetencji ITU. Szczególny opór budzą próby opisywania sfer kompetencji poprzez cele, a nie poprzez mechanizmy nadzoru i zarządzania.

Kwestia ta jest szczególnie istotna w kontekście wykorzystywania internetu nie tylko w państwach o ugruntowanej, stabilnej demokracji gwarantującej wolność słowa, lecz również w regionach, w których działalność opozycyjna może grozić wieloletnim więzieniem lub śmiercią. Z tego powodu wszelkie zapisy mogące usankcjonować blokowanie przez autorytarne reżimy wolności słowa lub naruszające anonimowość uczestników wymiany informacji powinny być przyjmowane z najwyższą ostrożnością.

4. Nieprzejrzystość procesu reformy ITU

Proces negocjacji traktatu trzeba w ogromnym stopniu ocenić jako nieprawidłowy. Dopiero na kilka miesięcy przed konferencją w Dubaju upubliczniono efekt długotrwałych prac prowadzonych przez ITU, nie dając organizacjom pozarządowym i obywatelom możliwości przedstawienia swoich opinii na temat fundamentalnych założeń reformy. W czasie, który pozostał do konferencji, niemożliwe jest już przeprowadzenie ogólnoswiatowej dyskusji na temat nowelizacji i wprowadzenie kompleksowych zmian do projektu ITR.

Co więcej, w tak krótkim czasie organizacje pozarządowe zajmujące się od lat tematyką sieci, nie są w stanie we właściwym stopniu zapoznać się z pełną dokumentacją, nawet jeśli zostanie ona ujawniona. Z tego powodu uważamy, że proces reformy ITU był od początku prowadzony w sposób nietransparentny, prowadzony jednostronnie i niespełniający standardów demokratycznych, i opowiadamy się za zablokowaniem wszelkich proponowanych zmian dotyczących regulacji internetu.

Do tej pory organizacje pozarządowe były głęboko zaangażowane nie tylko w procesy konsultacyjne, ale też w samo tworzenie i zarządzanie różnymi warstwami infrastruktury internetu. Jedną z takich organizacji jest światowe Internet Society. Uważamy to za jedną z dobrych praktyk przy budowaniu rozwiązań w kwestii tak fundamentalnej jak infrastruktura służąca wszelkiej komunikacji międzyludzkiej.

FUNDACJA
nowoczesna
Polska

CENTRUM
CYFROWE

projekt: **polska**®

Internet
Society
Poland

Dlatego sugerujemy umożliwienie wszystkim zainteresowanym stronom - organizacjom pozarządowym, przedsiębiorstwom, państwom i zwykłym obywatelom - monitorowanie i zabieranie głosu w dalszych dyskusjach dotyczących reform tak głęboko wpływających na regulację podstawowego dziś kanału komunikacji.

II. Stanowisko w sprawie konferencji ITU

W odpowiedzi na zaproszenie do przesyłania uwag do Wytycznych kierunkowych opracowanych przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (dalej: "MAiC") oraz samego projektu zmiany Międzynarodowych Regulacji Telekomunikacyjnych (dalej: "projekt ITR"), przekazujemy nasze uwagi. Jednocześnie zastrzegamy, że nie mają one charakteru ostatecznego. Według naszej wiedzy należy się spodziewać nowych propozycji zmian w projekcie ITR, które już zapowiadają niektóre rządy (m.in. Rosja). Z racji na dynamikę tego procesu oraz na zapowiedź MAiC, że konsultacje będą jeszcze kontynuowane w listopadzie, zastrzegamy możliwość dalszego rozwijania lub zmiany naszych uwag.

Prosimy również o odczytywanie poniższych uwag w kontekście zastrzeżeń natury fundamentalnej, które wyraziliśmy w powyższych punktach, w szczególności tego, że proces reformy ITU był od początku prowadzony w sposób nietransparentny, jednostronny i niespełniający standardów demokratycznych, w związku z czym opowiadamy się za zablokowaniem wszelkich proponowanych zmian dotyczących regulacji internetu.

1. Uwagi do Wytycznych kierunkowych

Zasadniczo, Wytyczne kierunkowe opracowane przez MAiC oceniamy bardzo pozytywnie. W naszej opinii, autorzy tego dokumentu zwrócili uwagę na najważniejsze problemy i ryzyka, jakie wiążą się z rewizją ITR i konsultowanym projektem. Jednocześnie, zwracamy jednak uwagę na kilka kwestii, które zasługują na jeszcze mocniejsze lub obszerniejsze uwzględnienie w Wytycznych:

- **Neutralność sieci** – Wytyczne kierunkowe odnoszą się do tej kwestii w sposób bardzo ogólny, podczas gdy - jak wyjaśniamy powyżej - ma ona absolutnie fundamentalne znaczenie dla procesu rewizji ITR. MAiC powinno dążyć do zablokowania wszelkich zmian, które podważają zasadę neutralności sieci (m.in. propozycja sformułowane przez ETNO), w tym propozycji, które zmierzają do powiązania opłat nakładanych na dostawców usług internetowych z rodzajem przesyłanej przez sieć zawartości. Wprowadzenie odgórnych regulacji stawek w ruchu internetowym prowadziłyby nie tylko do ograniczenia wolności prowadzenia działalności gospodarczej oraz zaburzenia zasad uczciwej konkurencji, ale także do ograniczenia swobody przepływu danych. Nie wolno dopuścić do powstawania dodatkowych przeszkód i restrykcji w przepływie danych pomiędzy krajami, ponieważ może to zaszkodzić swobodnemu przepływowi informacji i treści i wstrzymać kreatywność. W tym kontekście uważamy, że Wytyczne kierunkowe powinny konkretyzować stanowisko MAiC odnośnie praktycznej realizacji i konkretnych gwarancji zasady neutralności sieci oraz jasno sprzeciwiać się tendencji do całkowitej komercjalizacji sieci.
- **Prawa Człowieka** - uważamy, że Wytyczne kierunkowe w zbyt ogólny i abstrakcyjny sposób odnoszą się do problemu poszanowania praw człowieka w toku rewizji ITR. W punkcie 8 Wytycznych czytamy, że MAiC "popiera wszelkie zapisy odnoszące się do uszanowania Praw Człowieka w odniesieniu do międzynarodowych usług telekomunikacyjnych". Uważamy, że MAiC powinno również wyrazić stanowczy sprzeciw wobec wszelkich propozycji, które mogą podważać istniejące gwarancje lub możliwość praktycznej ochrony praw człowieka w kontekście międzynarodowych usług telekomunikacyjnych. Jest to szczególnie istotne w kontekście globalnego zasięgu internetu, wykorzystywanego również poza państwami demokratycznymi.

FUNDACJA
nowoczesna
Polska

CENTRUM
CYFROWE

projekt: **polska**®

Internet
Society
Poland

- **Ochrona praw konsumentów** - analogicznie do powyższych uwag, uważamy, że Wytyczne kierunkowe w zbyt ogólny i abstrakcyjny sposób odnoszą się do kluczowego problemu, jakim w toku rewizji ITR jest zagwarantowanie ochrony praw konsumentów. Obok poparcia dla dalszych prac nad propozycjami odnoszącymi się do wzmocnienia ochrony interesów i praw konsumentów zawartego w punkcie 10 Wytycznych, MAiC powinno również wyrazić stanowczy sprzeciw wobec wszelkich propozycji, które w sposób znaczący godzą w prawa i interesy konsumentów.
- **Sprzeciw wobec poszerzenia kompetencji regulacyjnych ITU na kwestie związane z internetem** - z dużym zadowoleniem przyjęliśmy punkt 3 Wytycznych, w którym MAiC nie zgadza się na przepisy rozszerzające mandat ITU o kwestie związane z zarządzaniem internetem. Ze względów przedstawionych w pierwszej części dokumentu uważamy jednak, że w "Wytycznych kierunkowych" powinien się znaleźć jeszcze bardziej jednoznacznie sformułowany, wyraźny sprzeciw wobec poszerzenia kompetencji regulacyjnych ITU na cały obszar regulacji internetu. Tym samym, Wytyczne powinny ograniczać możliwość wyrażenia zgody na proponowane w tym obszarze zmiany do minimalnych i absolutnie nieodzownych.

2. Uwagi szczegółowe do projektu ITR

Z ogólnym zastrzeżeniem, które wyjaśniamy powyżej, że wszelkie proponowane zmiany dotyczące regulacji internetu powinny, w miarę możliwości, zostać zablokowane, przedstawiamy nasze szczegółowe uwagi do projektu ITR:

• Poszerzenie definicji "telekomunikacji"

(1) Poprawka nr. ADD CWG/4/48 przewiduje poszerzenie definicji "telekomunikacji" o "przetwarzanie znaków, sygnałów, okablowania, obrazów oraz dźwięków lub informacji drogą kablową, radiową, światłowodową lub poprzez dowolne inne systemy elektromagnetyczne". Ta zmiana może prowadzić do poszerzenia zakresu stosowania ITR daleko poza tradycyjnie pojmowaną telekomunikację.

(2) Termin "przetwarzanie", użyty w kontekście danych lub informacji, ma w doktrynie prawa międzynarodowego bardzo szerokie znaczenie. W oparciu o tak sformułowaną definicję "telekomunikacji" zakres zastosowania ITR może być interpretowany jako rozciągający się także na internetowe usługi i aplikacje, które służą przetwarzaniu informacji i treści należących do użytkowników, a także na samą treść komunikatów przesyłanych w sieci. Stanowiłoby to znaczne i zdecydowanie niepożądane rozszerzenie mandatu ITU (vide powyższy punkt).

(3) Należy mieć również na uwadze to, że termin "przetwarzanie" ma dobrze zdefiniowane znaczenie w unijnych przepisach dotyczących ochrony danych osobowych. Na tym tle analizowana poprawka rodziłaby wątpliwości co do tego, w jaki sposób państwa członkowskie Unii Europejskiej miałyby implementować przepisy ITR oraz pozostałe państwa miałyby interpretować termin "przetwarzanie".

(4) Analizowana poprawka ma bardzo duże znaczenie i potencjalnie szerokie oddziaływanie ponieważ zmienia definicję używaną w całym traktacie, a zatem wszystkie inne propozycje zmian musiałyby być rozpatrywane przy założeniu, że termin "telekomunikacja" może zostać rozciągnięty na usługi i aplikacje internetowe oraz treść przesyłanych komunikatów.

Podsumowując, w naszej opinii poprawka nr. ADD CWG/4/48 powinna zostać bezwzględnie zablokowana.

FUNDACJA
nowoczesna
Polska

CENTRUM
CYFROWE
projekt: **polska**

Internet
Society
Poland

• Cyberbezpieczeństwo

(1) Zasadniczo, uważamy, że problematyka cyberbezpieczeństwa powinna w całości pozostać wyłączona z kompetencji regulacyjnych ITU, a tym samym z zakresu przedmiotowego ITR. Dlatego postulujemy sprzeciw MAiC wobec wszystkich postanowień zawartych w projekcie ITR, które wprost dotyczą tego obszaru, nakładając na państwa członkowskie konkretne obowiązki¹. Jeśli tak daleko idące stanowisko okaże się niemożliwe do przyjęcia, postulujemy ograniczenie postanowień dotyczących tego obszaru do zmian minimalnych i absolutnie koniecznych.

(2) W naszej ocenie język propozycji dotyczących cyberbezpieczeństwa, jakie pojawiły się w projekcie ITR, jest bardzo ogólny, co rodzi poważne ryzyko wykorzystania tych postanowień przez ITR do znacznego poszerzenia swoich kompetencji w obszarze regulacji internetu.

(3) Ponadto, zaproponowane środki służące zapewnieniu cyberbezpieczeństwa mogą prowadzić do naruszenia praw podstawowych użytkowników internetu, w szczególności prawa do prywatności. Obawy o poszanowanie prawa prywatności różnią się w zależności od proponowanych rozwiązań. Nie mniej jednak nawet te najmniej kontrowersyjne propozycje - zachęcające tylko do większej współpracy pomiędzy państwami² - mogą okazać się niebezpieczne, jeżeli cele tej współpracy będzie wyznaczać instytucja taka jak ITU: podatna na wpływy polityczne, w tym ze strony państw autorytarnych, nietransparentna i nieposługująca się demokratycznymi procedurami. Inne propozycje zmierzają do harmonizacji tak newralgicznych zagadnień, jak retencja danych telekomunikacyjnych³, co w kontekście praktyk stosowanych przez niektóre państwa członkowskie ONZ może zachęcić do przyjmowania rozwiązań, które pod pretekstem zapewnienia bezpieczeństwa radykalnie ograniczą prawo do prywatności użytkowników usług telekomunikacyjnych.

(4) Co więcej, poważne wątpliwości z perspektywy praw użytkowników i zasady proporcjonalności budzą zaproponowane definicje i ogólne podejście do cyberbezpieczeństwa. Dla przykładu, wiele propozycji nie wprowadza różnicy między cyber-atakami sponsorowanymi przez państwa dla celów militarnych, a włamaniami do systemów wywoływanymi przez złośliwe oprogramowanie, spamem, phishingiem czy szeroko rozumianą cyberprzestępczością.⁴ Uważamy, że jakkolwiek rządy mają legitymację do regulowania wszystkich tych zjawisk, odpowiedź na każde z tych zagrożeń powinna być inna.

• Trasowanie i kierowanie pakietów IP

(1) Aż kilka ze zgłoszonych propozycji zmian w ITR⁵ wynika z (jasno deklarowanej) intencji wzmocnienia bezpieczeństwa ruchu telekomunikacyjnego. Ten skutek miałby być osiągnięty poprzez wprowadzenie regulacji, które pozwalają organom publicznym ingerować w przepływ danych w sieci telekomunikacyjnej, formalnie w celu przeciwdziałania oszustwom i ich wykrywania. Zgodnie z projektem ITR, państwa członkowskie miałyby możliwość określenia, w jaki sposób pakiety danych są trasowane i przekazywane w sieci znajdującej się na ich terytorium.

(2) W praktyce każde państwo będzie mogło wprowadzić w tym zakresie własne regulacje, o ile w swej deklarowanej intencji będą one zapobiegać oszustwom i zapewniać bezpieczeństwo. W zależności od przyjętych rozwiązań, te regulacje mogą zarazem znacząco wzmocnić zdolność organów egzekwowania prawa do śledzenia komunikacji między użytkownikami, gromadzenia i analizy informacji o ich zainteresowaniach oraz ograniczania ich dostępu do konkretnych źródeł informacji. Tego typu regulacje z definicji generują bardzo poważne wyzwania dla ochrony prywatności, anonimowości oraz dostępu do informacji online.

(3) Te propozycje ujawniają nie tylko autorytarne tendencje państw negocjujących projekt ITR, ale również brak zrozumienia tego, jak obecnie przepływ pakietów jest obsługiwany i zarządzany w międzynarodowej sieci. W konsekwencji mogą one podważyć zdecentralizowany charakter sieci, doprowadzić do powstawania kolejnych punktów kontroli przepływu informacji w internecie oraz do podziału ("bałkanizacji") jednolitego internetu na niespójne i słabo skomunikowane ze sobą sieci krajowe lub branżowe.

FUNDACJA
nowoczesna
Polska

CENTRUM
CYFROWE
projekt: **polska**®

Internet
Society
Poland

(4) Z powyższych względów stanowczo sprzeciwiamy się zmianom w ITR, które zmierzają do przyznania państwom członkowskim prawa do ingerencji w trasowanie i przekazywanie pakietów IP na ich terytorium.

- **Dążenie do większej identyfikacji użytkowników końcowych**

(1) Wiele propozycji zmian w ITR, motywowanych (na poziomie deklaracji) potrzebą zwalczania oszustw i nadużyć w telekomunikacji, zmierza do ułatwienia identyfikacji użytkowników końcowych oraz wprowadzenia większej kontroli nad usługą VoIP⁶. Na tej podstawie państwa mogłyby np. wymagać rejestrowania i dostarczania “numeru dzwoniącego” (tzw. identyfikacja dzwoniącego).

(2) Jeżeli te propozycje będą obejmowały jedynie tradycyjny kontekst telekomunikacyjny, ich oddziaływanie będzie dość ograniczone. Jednak w sytuacji rozszerzenia zakresu stosowania tych regulacji na internet, każda z cytowanych w przypisie propozycji może stanowić poważne zagrożenie dla prywatności użytkowników sieci, zwłaszcza w połączeniu z propozycją przyznania państwom kompetencji w zakresie kierowania ruchem pakietów w sieci internet. Z tych względów uważamy, że poprawki zmierzające do zastosowania tego typu “środków identyfikacji” w sieci internet powinny zostać zablokowane.

- **Ograniczenie dostępu do infrastruktury i usług telekomunikacyjnych**

(1) Zaproponowana przez Rosję poprawka nr ADD CWG/4/228 41D⁷ przyznaje państwom członkowskim wyraźne prawa ograniczenia dostępu do międzynarodowych usług telekomunikacyjnych, jeśli te usługi “są wykorzystywane w celu ingerowania w sprawy wewnętrzne lub ograniczają suwerenność, bezpieczeństwo narodowe, integralność terytorialną oraz bezpieczeństwo publiczne innych Państw lub aby ujawniać dane wrażliwe.”

(2) To niezwykle szeroko sformułowana klauzula, dopuszczająca niebezpieczną i niedopuszczalną w demokratycznym państwie prawa arbitralność w ograniczaniu dostępu do usług telekomunikacyjnych, w tym internetu. Ponadto, biorąc pod uwagę to, w jakim kierunku może się zmienić definicja “telekomunikacji”, wyrażenie “usługi telekomunikacyjne” potencjalnie może być interpretowane bardzo szeroko, także jako obejmujące konkretne usługi online (np. pocztę elektroniczną, wyszukiwarki, portale społecznościowe).

(3) Ta poprawka jest w sposób oczywisty niezgodna ze standardami ochrony praw człowieka, szczególnie w zakresie dopuszczalności ograniczeń swobody wypowiedzi oraz gwarancji uczciwego procesu. Propozycja ta jest również sprzeczna z rekomendacjami Specjalnego Sprawozdawcy ONZ dotyczącymi wolności wyrażania opinii (sformułowanymi w ostatnich raportach na temat dopuszczalnych ograniczeń swobody wypowiedzi w internecie), jak również ze stanowiskiem Komitetu Praw Człowieka ONZ z 2011 r. Przyjęcie analizowanej poprawki z pewnością zwiększyłoby ryzyko nadużyć, jakie już mają miejsce w niektórych państwach członkowskich ONZ i stworzyło prawne usprawiedliwienie dla cenzury.

Podsumowując, stanowczo sprzeciwiamy się przyjęciu tej poprawki.

- **Spam**

Zwracamy uwagę na propozycje poprawek w projekcie ITR dotyczące walki ze spamem⁸. W zależności od tego, jak w praktyce regulacyjnej państw członkowskich spam będzie definiowany, te propozycje mogą stwarzać ryzyko ograniczenia wolności wypowiedzi i dostępu do informacji. Dlatego, jeśli te propozycje nie zostaną zablokowane, państwa członkowskie powinny przynajmniej rozważyć wprowadzenie odpowiednich mechanizmów kontrolnych lub odwoławczych, chroniących użytkowników i dostawców treści przed arbitralnym wycinaniem komunikatów.

FUNDACJA
nowoczesna
Polska

CENTRUM
CYFROWE

projekt: **polska**®

Internet
Society
Poland

3. “Absolutnie niedopuszczalne” propozycje zmian w ITR

Niezależnie od wskazania bardzo poważnych ryzyk i problemów związanych z projektem ITR (powyżej), w odpowiedzi na prośbę MAiC wskazujemy również konkretne propozycje zmian w ITR, które w naszej opinii należy uznać za “absolutnie niedopuszczalne”. Zwracamy jednocześnie uwagę na to, że ze względu na bardzo ogólny język projektu i jego wysoką kontekstowość, takich propozycji nie ma wiele. W żadnym razie nie oznacza to jednak, że projekt ITR w obecnym kształcie nie stwarza kontrowersji i zagrożeń, o których piszemy w powyższych punktach.

Lista niedopuszczalnych propozycji zmian w ITR:

- **ADD CWG/4/48 14A 2.1A** Telekomunikacja/ICT: Transmitowanie, nadawanie oraz przyjmowanie, w tym także przetwarzanie znaków, sygnałów, okablowania, obrazów oraz dźwięków lub informacji drogą kablową, radiową światłowodową lub poprzez dowolne inne systemy elektromagentyczne.
- **ADD CWG/4/223 41D 5A.2** Państwa Członkowskie współpracując z sektorem prywatnym powinny zabiegać, wykrywać oraz reagować na cyberprzestępstwa oraz naruszenia w wykorzystywaniu ICT poprzez: opracowywanie wytycznych, które uwzględniają wysiłki podejmowane w tych obszarach; uwzględniając legislację umożliwiającą skuteczne badanie oraz stawianie w stan oskarżenia działań niezgodnych z prawem; promowanie skutecznych wysiłków związanych z wzajemnym wsparciem; wzmacnianie instytucjonalnego wsparcia na poziomie międzynarodowym w celu zapobiegania, wykrywania oraz naprawiania szkód powstałych w wyniku takich zdarzeń; a także wspieranie edukacji oraz podnoszenie świadomości.
- **ADD CWG/4/228 41D 5A.4** Państwa Członkowskie powinny zagwarantować nieograniczony publiczny dostęp do międzynarodowych usług telekomunikacyjnych, a także nieograniczone wykorzystanie telekomunikacji międzynarodowej, z wyjątkiem sytuacji, gdy usługi telekomunikacji międzynarodowej są wykorzystywane w celu ingerowania w sprawy wewnętrzne lub ograniczają suwerenność, bezpieczeństwo narodowe, integralność terytorialną oraz bezpieczeństwo publiczne innych Państw lub aby ujawniać dane wrażliwe.
- **MOD CWG/4/119 30 (...)** [Państwo Członkowskie ma prawo uzyskania informacji na temat tego, w jaki sposób kierowany jest ruch | Państwo Członkowskie ma prawo do uzyskania informacji na temat tego któredy kierowany jest ruch, a także powinno mieć prawo do nakładania dowolnych regulacji dotyczących kierowania ruchem w tym zakresie, w celu zapewnienia bezpieczeństwa oraz zwalczania naruszeń].

FUNDACJA
nowoczesna
Polska

CENTRUM
CYFROWE
projekt: **polska**®

Internet
Society
Poland

- 1 Propozycje które nawiązują do cyberbezpieczeństwa (wg. numeracji z projektu poddanego konsultacjom): MOD CWG/4/19 5, MOD CWG/4/20 5, ADD CWG/4/101. 27M 2.26, ADD CWG/4/222 41D 5A.1, ADD CWG/4/223 41D 5A.1, ADD CWG/4/224 41D 5A.1, ADD CWG/4/225 41D 5A.1, ADD CWG/4/226 41D, ADD CWG/4/227 41D, ADD CWG/4/228 41D, ADD CWG/4/229 41D)
- 2 Dotyczy to propozycji: ADD CWG/4/224, ADD CWG/4/225, ADD CWG/4/229
- 3 Dotyczy to propozycji ADD CWG/4/225.
- 4 Dotyczy to propozycji: ADD CWG/4/222, ADD CWG/4/225, ADD CWG/4/229
- 5 Propozycje, które nawiązują do tej problematyki (wg. numeracji z projektu poddanego konsultacjom): MOD CWG/4/120, MOD CWG/4/119, MOD CWG/4/118.
- 6 Propozycje, które odnoszą się bezpośrednio lub pośrednio do tej problematyki (wg. numeracji z projektu poddanego konsultacjom): ADD CWG/4/87 27F 2.16, ADD CWG/4/86 27F 2.16, ADD CWG/4/285 27F 2.16, ADD CWG/4/91 27H 2.21, ADD CWG/4/95 27J 2.23, ADD CWG/4/286, ADD CWG/4/287, ADD CWG/4/145, ADD CWG/4/146, ADD CWG/4/151, ADD CWG/4/153.
- 7 „Państwa Członkowskie powinny zagwarantować nieograniczony publiczny dostęp do międzynarodowych usług telekomunikacyjnych, a także nieograniczone wykorzystanie telekomunikacji międzynarodowej, z wyjątkiem sytuacji, gdy usługi telekomunikacji międzynarodowej są wykorzystywane w celu ingerowania w sprawy wewnętrzne lub ograniczają suwerenność, bezpieczeństwo narodowe, integralność terytorialną oraz bezpieczeństwo publiczne innych Państw lub aby ujawniać dane wrażliwe”.
- 8 Poprawki odnoszące się do walki ze spamem (wg. numeracji z projektu poddanego konsultacjom): ADD CWG/4/232 41E, ADD 41E NOC CWG/4/233.